

ទេ.អញ្ជើញសាសនាទៅបង ។ បន្ទាប់មកគេក៏ចូលទៅទាំងអស់ទៅ ប្រតិបត្តិជាមួយគ្នាដូចគេចេញ
 មក មិត្តសេនាសាសនា អំពីនេះគេក៏បានជាមួយគ្នាចុះ ខ្ញុំស្មានទៅមុនថា ខ្ញុំក៏ដឹង ដល់ក៏ដឹង ។
 ខ្ញុំចេះ ក៏ដឹងម្តងម្តងដែលនេះជុំវិញ ខ្ញុំស្មានជាមិនដឹងពីព្រោះណាខ្ញុំចាត់សោះ ឈ្មួញត្រូវស្មានពុំ ល្អ
 ក្រមិត្តសេនាសា ។ ខ្ញុំស្មានទៅដើម្បីដឹងម្តង គេក៏ដឹង អ្វី អញ្ជើញទៅទាំងអស់នោះទៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹង មិនដឹងទេខ្ញុំស្មានតែងតែនេះត្រូវដាក់ស្រួលណាស់ ។ វាជាទាំងនោះក៏ត្រូវដាក់ស្រួលដែរ ។ ខ្ញុំក៏ដឹង
 ថា ដើម្បីកុំអោយគេស៊ីយាយច្រើនដង ខ្ញុំក៏ត្រូវដាក់ទៀងដើម្បីចូលមកទាំងអស់នេះត្រូវទាំងអស់ច្រើនបង្អស់ ។
 គេក៏អោយខ្ញុំស្មានតែងតែសាទ្បងពួកទាំងអស់ក្របមួយ គេក៏អោយជាមួយខ្ញុំដែរ ។ ខ្ញុំស្មានតែងតែប្រតិបត្តិ
 ជា ៥ នាទី តែពួកដែលមកស្រាបជុំវិញចង្អុលខ្ញុំ ខ្ញុំក៏ដឹងពីការថា ប្រតិបត្តិជាមួយគ្នាប្រតិបត្តិក្នុងនោះ
 ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ ។ ដើម្បីខ្ញុំក៏ដឹងថា បើគេចាប់ក៏ចាប់ទៅចុះ ខ្ញុំក៏អោយចេញសេចក្តីស្មាន ។ គេ
 ល្អក៏ដឹងមកដល់ក្បែរខ្ញុំ ដើម្បីទាញដៃខ្ញុំទៅក្រោយ រីប ទាញក្រមាំពីក្នុងមកចងដៃខ្ញុំដាច់ ។ ដើម្បី
 គេយកខ្លោះប្រាប់ប្តីមកដាក់ដៃខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមិនដឹងប្រាប់អីទេ ទុកអោយគេចង់វិភាគតាមអំពើប៉ុន្មាន ។
 ដូច្នេះក្រមាំដែលបង ប្អូន ពេញមកអោយដឹងប្រើនោះ គឺក៏ដឹងពីការបងប្អូនដែលដឹងតែម្តង ។
 បន្ទាប់មកមានមិត្តម្នាក់ទៀតចេញមកដើម្បីស៊ីយាយថា ប្តី.មិត្តដែលមកក៏មិនដឹងអើយ ។ មិត្តម្នាក់នោះ
 គឺគេកាន់ក្រណាត់ខ្មៅក្នុងដៃទទឹងប្រទាំងប្រតិបត្តិ ១ គឺ ឬ ពីរគឺ បណ្តោយប្រទាំង ៥០ សង្ឃឹមត្រូវ
 បន្ទាប់មកគេចុះអោយអ្នកដែលចង់ យកមកចង់មុខខ្ញុំ ។ ក្រោយពេលគេចង់ខ្ញុំចាប់ដើម គេ
 ចាប់ដើមស៊ីយាយថាស្រូវ ត្រូវពុំ ។ វាស្រូវខ្ញុំថា ប្រពន្ធត្រូវនោះណា ។ កូនត្រូវនោះណា ។
 សង្ឃឹមប្រពន្ធត្រូវនោះអី ។ កូនត្រូវនោះអី ។ ស្រូវត្រូវនោះណា ។ ។ ខ្ញុំទៅដើម្បីតាមស្រូវដែល
 វាស្រូវនោះទៅដឹងថា ដឹងខ្ញុំច្បាស់ ច្បាស់ពុំក្រឡោះនោះ ម្តាយច្បោះ ដឹង ។ មិត្ត ខ្ញុំច្បោះ អង់ ។
 វាថា ត្រូវពុំ ក្រឡោះណា ។ ខ្ញុំថា ខ្ញុំច្បោះមិនត្រូវច្បោះទេ មិនចេះច្បោះពីរ ឬ បីទេ ។
 ខ្ញុំច្បោះបញ្ជាក់ទៀតថា ត្រូវពុំ ពិតជាច្បោះអញ្ជឹងមកឬ ។ ខ្ញុំដឹងថា ពុំទេ ។ វាបង្គំបង្គំ
 តទៀតថា ត្រូវពុំ ពិតជា លេ អី អា មកឬ ។ គ្រាន់តែពុំពាក្យនេះភ្លាមខ្ញុំប្រាប់ជាស្រងាមិត្ត
 ដឹង ថាខ្ញុំស្មានខ្ញុំដឹង លេ អី អា ដើម្បីនេះ ។ ដើម្បីខ្ញុំមិនស្គាល់ពាក្យ លេ អី អា នេះលេចលេ
 អក្សរអីទេ ។ ខ្ញុំចេះតែគិតពាក្យអប់រួមស្រួលក្រោយ ខ្ញុំក៏ស៊ីយាយថា ខ្ញុំច្បោះមិនត្រូវក៏យកទោស សូមបង
 គិតមើលចុះ ខ្ញុំមិនដឹងដើម្បីពាក្យ ប្តីលេ ឬ លេ អី អា យកការដឹងពីការដឹងអោយទៅជាពិតទេ តែ
 បើមិនពិតដូច្នេះទេ សូមបងដឹងតាមទោសទៅចុះ ។ វាដើម្បីយកមកវិញថា ដើ បើត្រូវច្បោះ
 ត្រង់ គឺ ជាពិតមែន ត្រូវមិនស្គាល់ទេ ត្រូវច្បោះត្រង់គឺគិតការក៏មិនស្គាល់ដែរ ។ ខ្ញុំច្បោះ
 ស៊ីយាយអញ្ជឹងក៏នោះច្បោះទៅ បន្ទាប់មកគេក៏យកខ្ញុំបញ្ជាក់ទៅក្នុងបន្ទប់មួយនោះក្រោយមក ។
 គេក៏ចេញទៅបញ្ជាក់អស់ទៅ គួរសរសេរក្រោយមកមានម្នាក់តែមកសួរខ្ញុំទៀត ។ វាសួរខ្ញុំថាប្រពន្ធ
 ត្រូវនោះណា ។ ដើម្បី ។ កូនត្រូវនោះណា ។ ។ ខ្ញុំដើម្បីថា ប្រពន្ធខ្ញុំនោះណាសព្វថ្ងៃ មើលកុមារ
 កូនខ្ញុំចេះទៅមើលគេ ខ្លះនាំស្រី កូននោះតែបីនាក់ទេ នៅជាប់នឹងខ្លួន អាចបង្គាប់គេនាំកន្លែង
 តែបង្គាប់កុមារ ក្រៅពីបង្គាប់មិនដឹងទៅណាទេ ។ បន្ទាប់មកគេសួរក៏ស្រែកក៏ដឹងនោះណា ។
 មិត្តម្តាយច្បោះអី ។ ខ្ញុំដើម្បីសួរកាលពីខ្ញុំដើម្បីប្រាប់គេពីមុន ។ គេសួររួចដើម្បីគេក៏ខ្លួនខ្ញុំនៅប្រតិបត្តិ
 ជាមួយម៉ែ ទើបគេយកខ្ញុំចេញពីក្រោយដើម្បីទៅដាក់ក្បាល ដើម្បីបញ្ជាក់មកតាមស្ត្រីសាសា
 បឹងកេងកង កាលមកទាំងអស់ខ្លួនត្រូវនេះ ។ មកដល់កន្លែងមួយនោះទ្បានក៏ដឹងដើម្បីម៉ែស្មានថា
 ម្នាក់សួរខ្ញុំថា តើ.អាននេះច្បោះអីត្រូវ ។ ខ្ញុំដើម្បីថាខ្ញុំច្បោះ អង់ ។ បង្គាប់ក្រោយមក
 ប្រាប់តែពុំវាថា ដើ ទៅចុះ ទ្បាននោះក៏បើកបន្តទៅមុខទៀត ។ ខ្ញុំក៏ស្រាវត្រូវបង្គាប់
 អម្បាលវិញនេះ គឺជាកន្លែងយាមត្រូវតែគិតស្រែកចេញមួយដើម ។ ប្រតិបត្តិជាមួយគ្នាខ្ញុំមិនត្រូវ
 ឬក៏ខ្ញុំមិនត្រូវ តាមខ្ញុំក៏ស្មានទៅ ទ្បានក៏ដឹងប្រាប់គេអោយខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមិនដឹងជាកន្លែងនោះទេ
 កន្លែងដែលខ្ញុំចេះនោះ ព្រោះតែខ្ញុំមិនដឹងក្រណាត់ខ្មៅ ។ ពួកវាទាញដៃអោយខ្ញុំដើរតាម
 ម្តងប្រតិបត្តិ ៥០ ម៉ែត្រ គេអោយខ្ញុំដើរតាមត្រូវថាថា ត្រូវអោយ ខ្ញុំក៏អោយ តែវា
 នៅកាន់ដៃខ្ញុំ ទាញទៀងដើ ។ ខ្ញុំក៏ស្មានថាអោយខ្ញុំអោយដើរវាទាញដៃខ្ញុំទៀងដើ
 ...

ទីនេះគេយកទៅអោយបញ្ចប់វិធីវិញ ទីនេះគេទៅក្រៅពីលក្ខណៈមានតែតែងតែរាយការណ៍ ឡើង
 យល់ដឹងពីរបៀបនេះទៅ ។ គេក៏ក្លែងទីនេះទៅមិនអោយដឹងយូរឡើយនូវការក្លែងនេះទៅមួយទេ
 អោយគេក៏តែងតែប្រាប់គ្នាថា វាជាមតិក្នុងក្រុង អង្គរ និងយាយង្វែងអស់ ។ បើបង់នោះ កុំអីពុ
 អោយគ្រប់គ្រង កុំអោយដឹងយូរឡើយនូវការក្លែងនេះទៅម្នាក់ កុំអោយដឹងនូវការក្លែងអស់ គឺអោយ
 គេក៏តែងតែប្រាប់គ្នាថា កុំអោយយកទៅកាន់ប្រថាប់ ឈ្មោះនោះគេនោះគេនោះមកវិញ ។ បើមនុ
 ណាដែលយកទៅកាន់ប្រថាប់ កាន់ឈ្មោះនោះ ដល់ពេលគេបញ្ចប់ក៏ឃើញត្រូវតែរាយ គេកាន់ គេធ្វើ
 ទារុណកម្ម ។ បើទឹកក្នុងក្រុងគេដូចជាគ្មានទេមួយថ្ងៃ បើទឹកក្នុងក្រុងគេដូចជាគ្មាន គេយកមកព្យាយាម
 អោយទឹកក្នុងក្រុង ក៏ក្លែងប្រាប់តែមួយព្យាយាមទៅថា វាជាអ្វីក៏ដឹង ។ អាចឃើញបាន តាំង
 ពីខ្ញុំនាំគ្នាប្រថាប់នោះ រហូតដល់បង់ទៅក្រោយធ្វើការក៏បន្តបន្ត ឡើងចេះតែក្លែងរាល់ពេល
 ដល់នោះទៅ គេនឹងឃើញពីក្រុងក៏មិន ប៉ុន្តែក្នុងមន្ទីរពេទ្យនេះក៏ដូច ក្នុងដាច់ដាច់ប្រាក់នោះគេ
 គ្មានទេប្រើប្រាស់ទឹក ។ ក្នុងទឹកក្នុងនេះ ដែលខ្ញុំមិនអោយបញ្ចប់ក្នុងអំពី ប៉ុន ពេល វាធ្វើទារុណកម្ម
 មនុស្សមួយចំនួន គឺជាបងប្អូនទៅទៀត គឺឃើញដាក់ក្នុងនិងក្រុង ។ ឃើញវាដល់ពេលមនុស្សចែកផែ
 ចែកផែន ហើយខ្ញុំមិនទាន់ឃើញប្រមូលទឹកក្នុងក្រុង ឡើងក្រុងប្រមូលនោះថា វាអោយខ្ញុំ
 វាយតាមនូវវាយចុះវាយឡើង គឺចាប់ផ្តើមវាយគ្នា គឺខ្ញុំតាមនូវ និង មិត្តទាំងប៉ុន្មាននាក់ដែលធ្វើ
 ការជាមួយគ្នា ដែលអ្នកណាមិនធ្វើការមិនទាន់អោយវាឃើញវាចោលចោល ថា មិនទាន់មានដឹងខ្លួន
 ទេ ? ពួកខ្ញុំទេឆ្លើយថា ដឹង ... ដឹងអី ? ដឹងថាខ្ញុំធ្វើការមិនមែនមិនទាន់ ។ លួចថា ខ្ញុំ មាន
 ដឹងទេ ? អាចនាំគ្នាមកដឹងទេ ប្រុងតាមនូវនោះទេមួយទារុណកម្ម ឲ្យមាថា ២០ រំពាត់អោយខ្ញុំ
 វាយតាមនូវ ២០ រំពាត់ទៅ បើខ្ញុំឆ្លើយថាមិនដឹង វាអោយតាមនូវវាយខ្ញុំវិញ ។ អាចនាំ
 បញ្ជាក់អ្នកធ្វើការនៅក្នុងក្រុងនេះដល់ពេលនោះទៅវិញទៅមក បើវាយពីមុខគេមកគេនាំគ្នា
 មួយដល់ដាក់ក្បាលដាក់ពាក់ ក្លែងវាយអញ្ចឹង . មានវាអ្នកបង្ហាញទៅទៀត ។ ឧបទ្វីបថា គ្នា
 ងងឹតដឹងថាវាជាមតិក្នុងក្រុង ក្លែងវាយអញ្ចឹង . ខ្ញុំទៅវាយក្លែងមិនបានក្នុងរំពាត់អោយបង់ឈប់មនុស្ស
 ទេ អោយវាគង់តាំងក្បាលរំពាត់ អាចបង់រំពាត់វាត្រូវដល់ទៅហើយ កុំអោយវាចែកឈាមឈាមនោះ
 ឲ្យក្រហមរំពាត់វាឡើងទេ ។ តែឈាមវាមិនដូចខាងចុងទេ គឺឃើញអញ្ចឹង វាយនោះវាយទាល់តែ
 ទង់ទឹក វាយម្តងទៅវាថា អោយខ្ញុំរាប់ ឧបទ្វីបវាថា ឧបទ្វីបអោយតាមនូវវាយវិញ ៣០ -
 ៤០ រំពាត់នោះចោលទេ អោយខ្ញុំវាយម្តងទៀតអោយតាមនូវរាប់ប្រាប់ ៦០ ហើយ ។
 ហើយបើអ្នកទោលមានគ្នា ៣ នាក់ វាអោយ ២ នាក់ប្រុងដាច់ចុងក្រុង វាអោយម្នាក់វាយពីរនាក់
 ក្លែង ទាល់តែគ្រប់គ្នាទាំង ៣ នាក់ក្លែង ។ និយាយពីរបៀបការងារធ្វើវិញ គឺក្នុងក្រុងធ្វើហើយ
 ឲ្យបង្ហាញមិនដឹង គឺត្រូវទារុណកម្មហើយ ។ មានម្នាក់នោះថាជាងងឹតវិញ គេចោលក្រប
 លួចថា តើក្លែងដឹងទេអី ? ក្លែងដឹងទេ ? ពួក . ឡើងបង ... ក្លែងដឹងប្រើអី ? ឡើង
 ថាពួកបង គេធ្វើការនៅខាងក្រៅ ហើយអោយមួយខ្ញុំ អោយបង្ហាញខ្ញុំ អោយត្រូវតែខ្ញុំ
 ចូល ។ ទេ . មិនមែនអញ្ចឹងទេ . អញមិនមែនលួចក្លែងពីរបៀបក្នុងក្រុងពីរទេ . ឆ្លើយទៀត .
 ពួក . ដឹង ... ដឹងអី ? ខ្ញុំទៅបង្ហាញវិញហើយខ្ញុំ ... អាចប្រើក្លែង គាត់ ពួកនិយាយ
 ប្រាប់វាមុនឲ្យបង្ហាញនៅពេលដែលវាដឹងដឹងខ្ញុំប្រាប់ថា ក្លែងធ្វើវិញមិនទាន់អោយគេ ប៉ុន្តែនិយាយ
 វិញមិនពុំ ទេ ពេលនោះគេនាំគ្នាដឹងពីក្រៅនោះ ដល់នោះនោះ ។ ដល់ដាច់
 នោះហើយក្លែង ឲ្យគេអោយខ្ញុំវាយក្លែង ឲ្យនិយាយប្រាប់ថា ក្លែងពីរបៀបវិញ បើវាថាខ្ញុំ
 ដឹង ? ដឹងពីរបៀបធ្វើវិញ មិនទាន់អោយគេឃើញក្នុងបង្ហាញក្រៅ ឲ្យខ្ញុំនិយាយប្រាប់មិត្ត ហើយ
 ខ្ញុំថា អញ . គាត់ របៀបនេះវាទៅតែទាំងគ្នា អាចនាំនិយាយក្លែងតាមខ្ញុំ ដឹង
 តែទាំងអស់ក្លែង អោយវាយចោលទាំងអស់គ្នាគ្មានសេចក្តី ប៉ុន្មាននាក់ក្លែងជាង ៥០ - ១០ - ២០ នាក់
 ក្លែង ។ អាចនាំនិយាយឲ្យបង្ហាញហើយ គេអោយខ្ញុំវាយវា ១២០ រំពាត់ ហើយអោយវាថា ១២០
 ដល់ខ្ញុំវាយប្រាប់ ១២០ ហើយ ឲ្យបងប្អូននោះមិនមែនដឹងពីក្រៅហើយអោយវាចូលទៅ

5

[illegible]

[illegible]

ហើយនៅឆ្នាំ ១៩៧៧ ដោយពួកវាថា អាសនៈក្បត់ អាសនៈក្បត់ ខ្ញុំឃើញនៅចាប់បន្តបន្ទាប់ ។
 នៅកំពង់ឆ្នាយឃើញតែកម្មាភិបាលរបស់វា ចាប់ចុះចាប់ឡើង ។ ខ្ញុំក៏យកចិត្តទុកដាក់ផងឡើងនេះ
 ទេ ព្រោះយើងជាមករស់នៅនៅឡើង រីឯ ក្បត់ទេ ។ មានមួយថ្ងៃមិត្តរបស់ខ្ញុំម្នាក់ដែលនៅ
 ក្រុងកំពង់ឆ្នាយ ដែលរត់ចូលទៅពលរដ្ឋនោះបានមកជួបខ្ញុំស្រាប់ ទៅធ្វើការនៅក្រុងភ្នំពេញ ។
 គាត់ថាគាត់ទៅធ្វើរួច ខ្ញុំបានជួបពលរដ្ឋសាធារណៈ ចំពោះគាត់អោយបានជួយជំនះចុះ ។ ហើយគាត់
 ផ្តាំខ្ញុំអោយយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការជួសជុលការស្តីប្រជែងទៅ ។ ខ្ញុំតែងតែនិយាយតបទៅគាត់ថា : ខ្ញុំដាក់
 ចិត្តដាក់ផ្ដើម ហើយជំនះអោយអស់នៅឡើងចាស់ ហើយគិតតែពីឡើងបង្កើតឡើងទៅចុះ ។
 សព្វថ្ងៃ ខ្ញុំគ្មានការចង្អុលបង្គាប់ទេ ចេះតែធ្វើការជួសជុលការទៅ ។ ចំនួន ១០ ថ្ងៃក្រោយ ស្រាប
 តែគេមានមេទ័ពពិសេសមួយ គេប្រកាសក្នុងពុំថា : ជននោះគឺជាជនក្បត់ជាតិទៅវិញ ។
 គេបានយកទៅកំទេចចោលទៅហើយ ។ ខ្ញុំមានការភ័យព្រួយព្រួយមួយមែនទែន ហើយបន្ទាប់មកខ្ញុំ
 ក៏គិតថា "ហើយ ឡើងឡើងជាឡើងរបស់គេទេ" ។ ខ្ញុំក៏គ្មានអារម្មណ៍អី ចេះតែធ្វើការទៅ ហើយ
 ពេលនោះពួកវាបានឆ្លើយខ្ញុំអោយរកគ្រួសារ ។ ហើយក៏យកគ្រួសារខ្ញុំ ទៅរកគ្រួសារខ្ញុំឯ
 នៅឯណា ដែលរស់នៅភ្នំពេញនៅឯណា ។ ព្រោះអង្គការគេបានចាត់ចែងថា បើអ្នកណាមាន
 គ្រួសារនៅឯណា អោយរកគ្រួសារប្រកបវិញ ។ ខ្ញុំបានប្រាប់វាថា "គ្រួសារនៅភ្នំពេញនៅ
 ផ្លូវលេខប៉ុណ្ណោះ តែពេលចេញពីភ្នំពេញឡើងមិនដឹងជាចេញទៅណាទេ" ។ ពួកវាថា "ពួក
 វាឡើងចាត់ចែងគ្នាថាអោយដើររកគ្រួសាររបស់ខ្ញុំ បើមិនឃើញទេអង្គការនឹងរៀបចំគ្រួសារ
 អោយខ្ញុំ" ។ ខ្ញុំមិនសូវគិតទេឡើងនេះ ព្រោះពេលនោះខ្ញុំមានអាយុជាង ៥០ ឆ្នាំហើយ ខ្ញុំគិត
 តែបំពេញភារកិច្ចជូនមកចុះ ។ ស្រាប់តែថ្ងៃមួយគេហៅខ្ញុំមកប្រជុំមានគ្នាប្រហែល ៧០ - ៨០ នាក់
 លុះប្រជុំរួចអោយមេធាវីបាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថា "អង្គការបានឆ្លើយកម្រិតទៅសម្លាប់ចោល ២ ឬ ៣ ដង
 ហើយ តែមានគេតវ៉ាប្រើន គេថារប្បបង្គាប់បំពេញភារកិច្ចជូនអង្គការបានប្រើនណាស់ ហើយខ្ញុំគ្មាន
 ធ្វើអីប្រឆាំង និង បក្សទេ ។ ម្យ៉ាងទៀតបានប្រាប់ពួកវា មិនដែលប្រកាន់ មិនដែលប្រកាន់ ទោះ
 បីវិញខ្ញុំចាស់ណាស់ទៅហើយ គឺខ្ញុំមិនធ្វើការ ។ ដូច្នេះគេឈប់មក កុំអោយយករបៀបទៅសម្លាប់អី ។
 ហេតុនេះអង្គការបានឆ្លើយក៏ឈប់ប្រាប់ ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃនោះមក អង្គការឈប់ប្រកបក្របកាន់
 ទោលទៀតហើយ ឈប់អោយគេតាមដានខ្ញុំទៀតហើយ ។ ខ្ញុំក៏ថ្លែងអំណរគុណចំពោះគេពេលនោះ ។
 បន្ទាប់មកខ្ញុំក៏ភ្ញាក់ខ្លួនពិត យី. គេ ប្រសិនណាគេយកអញទៅសម្លាប់ជាមួយគេឯងហើយ អញគ្មានដឹង
 ឡើងទាំងអស់ ហើយខ្លួនខ្ញុំក៏មិនដែលដើរចេញទៅធ្វើការទំនាត់ទំនងជាមួយអ្នកណាដែរ សូម្បីតែ
 ៥០ ម៉ែត្រ ពីកន្លែងធ្វើការក៏មិនដែលផង ។ ពេលនោះក៏ខ្ញុំមិនមានទស្សនៈអីដែរ គិតតែក្នុងចិត្តថា
 បើសិនណាគេយកទៅសម្លាប់ក៏សម្លាប់ទៅចុះ ព្រោះការរស់នៅវាទំនាត់ណាស់ពេលនោះ ។
 វាគ្មានលើកវា មិនដឹងថាវាប្រាប់ជាមនុស្សយ៉ាងម៉េច ។ វាដូចជាទាលករ ហើយថាវាជា
 ទាលករទៅទៀត ។ តែម្តងវិញមិនឆ្លើយ និង សត្វមាន ឬ សត្វផ្តាសាយ ។ គឺដើរតាមស្រូវវាទៅ
 ដល់បឹងទៅហើយ ដូច្នេះគេនាំវាជាមួយមនុស្សធ្វើអីទៀត ។ ថ្ងៃមួយប្រហែលជាឆ្នាំ ២ - ១៩៧៧
 ពេលឆ្នាំគេហៅប្រជុំ គេហៅតែមករស់ពុំ អោយចូលប្រជុំ ។ តែខ្ញុំគេអត់ហៅចូលប្រជុំទេ ខ្ញុំ
 ឆ្ងល់ដែរ ហើយទាំងអស់គ្នា ៥ នាក់ ។ ហេតុដូច្នេះម្តេចបានជាគ្នាខ្ញុំ ៥ នាក់មិនបានចូលប្រជុំ ហើយខ្ញុំ
 កាន់តែឆ្ងល់ ។ ពេលប្រជុំរួចគេត្រឡប់មកវិញមករស់ពុំទាំងអស់ថា អង្គការមានការបត់
 បែន គឺមានការផ្លាស់ប្តូរខ្លះ គឺទៅធ្វើការនៅរោងចក្រនៅភ្នំពេញ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ
 អង្គការត្រូវតែយកមករស់ពុំ មួយចំនួន ទៅធ្វើការនៅរោងចក្រនៅភ្នំពេញ ។ ខ្ញុំថា :
 យី! ចុះយ៉ាងម៉េចគេមិនហៅគ្នាខ្ញុំ ៥ នាក់ទៅប្រជុំផង ។ គេថា : ចុះ មិនចូលទៅប្រជុំ ។
 ខ្ញុំថាទៅប្រជុំយ៉ាងម៉េច បើគេអត់ហៅផង ។ ខ្ញុំវិញតែឆ្ងល់ក្នុងចិត្តបន្តទៅទៀត ។ ព្រឹកថ្ងៃស្អែក
 ឡើង ខ្ញុំមានស្គាល់អ្នកបើកបរម្នាក់នៅក្នុងផ្លូវ ប៉ុល ពត គាត់ស្រឡាញ់ខ្ញុំណាស់ ។ គាត់មានអាយុ
 ចំណាស់ខ្ញុំដែរ គាត់ចុះតែនិយាយថាអាណិតខ្ញុំណាស់ ថ្ងៃពុំ ឃើញតែខ្ញុំធ្វើការខ្លាំង ហើយជាអ្នកមាន

[illegible]

វាទុកតែ ១ អាគារទេ គេវាល់តែបន្តិចបន្តួច ៣ , ៥ , ១០ នាក់ គេវាអាចតែស្នាក់នៅបាន ៣ អាគារតែមួយមានល្អបង្គោល ។ ខ្ញុំបានមាត់ដំបូងគ្នាអង្គរវិសេ មាននិយាយគ្នាថាមានប្រាសាទក្នុង ភ្នំដាមកពីខាងលើទៅខាងក្រោម ប៉ុន្តែពួកមិត្តម្នាក់ប្រាប់ខ្ញុំថា រំដោះគេទីបី ខ្ញុំពិតជាក៏ ថា ប្រាកដខ្លួនមានប្រាសាទប្រែប្រួលទៀតហើយ គឺក៏ដើរក្បែរភ្នំដាមគ្រាន់តែនិយាយខ្លីៗបន្តិចបន្តួច មិនបាននិយាយខ្លាំងទេ ។ ហើយគឺក៏ដើរក្បែរខ្លាចគេយកទៅសម្លាប់ទៅទៀត តែប្រាកដមិត្តប្រាកដ យកទៅសម្លាប់ទាំងអស់ភ្នំដាម ។ ប៉ុន្តែអ្នកបង្កើនគេចេះគ្នាសប្បាយនិយាយវិសេ គេនិយាយវិសេ ទៅ ។ បើគេនិយាយវិសេគេនិយាយទៅហើយ គេយកទៅអស់ទៅហើយ ។ ប៉ុន្តែគេទុកខ្លីៗនៅ ធ្វើការ ១៥ នាក់ក្នុងកន្លែងភ្នំ បិទ ខ្ញុំ បាត់ ឆ្នាំ ហើយភ្នំដាមក្នុងបន្ទប់ភ្នំដាម បង ពុំគេអ្នកបក ប្រែខ្លួន ឬន ព្រះវាំងភ្នំដាម ។ ដល់ថ្ងៃគេបង្កើនគេទៅ ចុះទៅក្រោមប្រាសាទភ្នំដាមទៅនៅ មាត់បឹង ខ្ញុំបានប្រកប្បកម្មភ្នំដាម ដើរក្បែរប្រមាត់គេបង ខ្ញុំក៏មិនបាននិយាយទេ ។ ថ្ងៃបែក ៩ មករាឆ្នាំកុរុកនេះស្លាប់គ្នាគឺទេ គ្រាន់តែថ្ងៃបែកនឹងក្នុងរោង ពុំ មកក្បែរប្រាសាទប្រាសាទភ្នំដាម ខ្ញុំក៏ពិតជាបិទ ក្នុងរោងបង្កើនមិនបានទៀតគឺដើរទេ ពុំតែសម្លាប់ ពុំ នៅដើរភ្នំ ខ្ញុំក៏ពុំតែដើរ ក៏ ពុំ នៅកន្លែងភ្នំ ព្រោះខ្ញុំក៏ដើរទៅក្នុងរោងប្រែប្រួលជា ២ ៣ ក៏មិនដឹងទេ មិនបានដើរ ដើរទៅនៅខាងក្នុងនេះ ឬប្រកាសភ្នំដាមភ្នំដាម ។ ឬបង្កើនគេចេះគ្រាន់តែប្រាកដ ប្រាកដ ពុំ ប្រែប្រួលជា ១០ នាក់ ១៥ នាក់ ខ្ញុំបង្កើនគ្នាសម្លាប់ទៅ ។ គេយកមាត់ស្រកក្នុងរោង ពួកប៉ុល ពត គ្នាស្រែកស្រែកទៅ គឺស្លាប់ស្លាប់ ។ គ្រាន់តែនិយាយប្រមូលគ្នាពួកខ្ញុំបង្កើនក្នុង បន្ទប់សាប៊ូ ដែលដើរមាត់កន្លែងប្រាសាទ ពុំ ។ ខ្ញុំបង្កើនគេចេះគ្នាគេចេះគេច្បា ហើយដើរ ដាច់រោងដាច់បង្គោល ដាច់អង្គរនៅកន្លែងភ្នំ ។ ហើយគេថ្ងៃបែកភ្នំដាមគេចាញ់ក្នុង ពុំ ទាំង អស់ភ្នំ ចូលមកនៅកន្លែងភ្នំ ពួកមិត្តបង្កើនគេស្រែកប្រាប់ថា មិត្តបង្កើនគេចាញ់ទៅក្រៅប្រាសាទ ? ពួកពួកអ្នកឈាមសាច់ទៅ ចុះមិត្តបង្កើនគេចាញ់ទៅ មេបក់មិត្តយកទៅក្រៅទៅ ។ ខ្ញុំក៏ ដើរក្បែរ យកទៅក្រៅប្រែប្រួលគេដាច់ មិនគេវិសេទេ ។ គឺក៏ដើរក្បែរគេយកទៅសម្លាប់បង្គោលមេ អន្តរា ។ គឺក៏ដើរក្បែរមើលមាត់ស្លាប់ទៅចុះ ខ្ញុំបង្កើនគេដើរក្បែរមើលមាត់ស្លាប់ទៅ ។ អាណាវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ អាណាវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ពួកវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ពួកវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ។ ពួកវិសេវ័ន្យ បង្កើនគេចាញ់ទៅ ១២ នាក់ទាំងនាវិសេវ័ន្យ ហើយគេវិសេវ័ន្យមិនដឹងអ្នកណាខ្លះទៀតទេ ខ្ញុំបង្កើនគេចាញ់គេវិសេវ័ន្យអ្នកទោសភ្នំ អ្នកទោសប្រែប្រួល ១ ទេ ។ ក្រៅពីភ្នំស្រែកប្រែប្រួល ១៥ នាក់ ហើយទៅតាមផ្លូវចេះតែបង្កើនគេទៀតប្រែប្រួល ប៉ុន្តែប្រែប្រួលមិត្តគេទេ ។ ហើយពួកមិត្តដែលគេបង្កើន ក៏គេបាត់បង់មិត្តទៅជាមួយគ្នាវិសេ អាព្រកដែលទៅតាមផ្លូវភ្នំ ហើយគេបង្កើនគេមានក្នុងភ្នំ មានគឺ គេក៏ហើយមកប្រកប្បកម្មក្នុងមកភ្នំ គឺយាយប្រាសាទគេចាញ់គេចាញ់ចេះបង្កើនទៅជាមួយភ្នំភ្នំដាមវិសេ ពួកគេប៉ុល ពត ពួកវិសេវ័ន្យក៏ពួកគេ ប៉ុល ពតគ្នាវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់គេចាញ់គេចាញ់ ប៉ុន្តែពួកខ្ញុំវា អស់បង្កើន ចំណែកពួកវាអាព្រកវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ២ នាក់ គេបង្កើនគេចាញ់ ហើយពួកគេចាញ់ គេបង្កើនគេចាញ់ បង្កើនគេចាញ់ប្រែប្រួល ហើយមិនដឹងគេយកទៅណាពួកវាមិនដឹង អស់ដើរ ពុំ ពួកវា ពួកវា ពុំ បែបយកវិសេវ័ន្យក៏មិនដឹង ពួកវាគេចាញ់បែកគ្នាគ្រងភ្នំ ។ ដល់គេចាញ់ពួកវាពួកវា ក្នុងរោងបែកបាត់អស់ ពួកវាថាអ្នកបែកគ្នា ពួកវាបែកគ្នាគ្រងភ្នំ ហើយខ្ញុំបង្កើនគេចាញ់ពួកវា អាទិត្យគ្រងភ្នំហើយ ។ អាទិត្យគ្រងភ្នំគ្រងភ្នំ ប៉ុល ពតនៅក្នុងភ្នំស្រែកប្រែប្រួល ខ្ញុំមិនដឹងទេ ព្រោះ វាមិនមែនដើរដើរវិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ១ អាព្រកដែលដើរភ្នំ ពុំ ហើយ ពុំ ដាច់គេ មានតែគ្រោះ គុប បាត់ ពួក ។ វិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់មិនដឹងទេ ព្រោះវាមិនមែនធ្វើការនៅខាងក្រៅ ។ បើបង មកក្នុងបន្ទប់អង្គរមើលរូបស្រី ។ វិសេវ័ន្យបង្កើនគេចាញ់ ប៉ុល ពតអង្គរ សាវី ខ្ញុំមិនដឹង បើ ទេ បើទុកជាមកក៏មិនមែនដើរភ្នំ ។ មានថ្ងៃមួយខ្ញុំក៏ពុំធ្វើការគេចាញ់ពួកវាវិសេវ័ន្យ ។ ខ្ញុំក៏ ពុំតែធ្វើការអង្គរពេលថ្ងៃ ប្រាប់តែគេជា ៣៣ វិសេវ័ន្យ ពុំ បង្កើនគេចាញ់អស់ ។ ខ្ញុំក៏ មិនដឹងបែបប្រែប្រួលវិសេវ័ន្យ គឺដើរក្បែរមិនដឹងគេយកទៅណាមកណាទេ មិនដឹងគេយកទៅ ។

11

ប្រែសម្រាប់ ឲ្យទុកជាឆ្លើយថា យកទៅធ្វើប្រែចុះហេតុអ្វីចាំបាច់ចង់ដឹងមុខអ្នកសង្ឃឹម ? បើថា
 ចង់ដឹងក៏ចង់ទៅចុះ ប៉ុន្តែឆ្លើយត្រង់ចង់មុខ ចាំបាច់ទៅចង់មុខធ្វើអី កន្លែងអស់នេះពួកអស់ឆ្លើយថា
 ស្មារតីពួកអស់ទៅហើយ ហើយខ្ញុំក៏ចេះតែគិតពីការណាមួយខ្លួនខ្ញុំថា ចុះមេចបានជាអ្វីវា ? បានឲ្យច
 ប្រកបមិត្ត ពុទ្ធសម្បជន្តៈ ពុំ ទៅក៏គេប្រាប់ថាយកទៅធ្វើប្រែ មិត្តខ្លះនោះទីនេះក៏គេថាយកទៅធ្វើប្រែ
 ដី ។ ប្រែដី ? បានឲ្យយល់ថាគេយកទៅទំរំចោលទេ ឲ្យបានភ្នាក់ខ្លួនប្រព្រឹត្តថាគេយកទៅទំរំចោល
 ដី ឲ្យក៏បានយល់ហើយតែងឆ្លើយពីរបៀងធ្វើប្រែឆ្លើយទៅ ។ យកទៅធ្វើប្រែដីយកទៅស្រោចចោល ។
 បើយកទៅធ្វើការដីយកទៅស្រោចចោល ។ យកទៅស្រោចចោលហើយក៏យកមកកន្លែងវិញយក អ្នក
 ទោលខ្លះក៏បានប្រែទំរំចោលទៅស្រោច ឬបានមកជិតខ្ញុំ ឲ្យក៏បានសាកសួរមើលទៅ ដីថាយកទៅធ្វើជាង
 មេចខ្លះ ខ្លះក៏បាននិយាយថា គេយកទៅធ្វើជាងគេយកកំប៉ុងអាចម៍ នោម បញ្ជាក់ បញ្ជាក់គ្នាទោះ
 អាខ្លះថាទំរំដីកំណត់ ខ្លះទំរំដីខ្សែក្រវែង ឆក់ខ្សែក្រវែង ទាត់ឆាកក៏ប្រែប្រួលចិត្តគេ គេចង់
 ធ្វើមេចក៏ប្រែប្រួលចិត្តរបស់គេ តែទៅដល់កន្លែងគេសួរប្រែប្រួលចិត្តគេទេ កំប៉ុងអាចម៍ក៏មាន ទឹក
 នោមក៏មាន រំណត់ខ្សែក្រវែងក៏មាន វាចង់បញ្ជាក់ក៏បាន ធ្វើប្រែប្រួលចិត្តគេអី ។ អាខ្លះ
 ក្អកទឹកវិញប្រកាច់ប្រកិននោះឆ្លើយទៅ ឲ្យបានស្រួលទៀតថា ចុះវាជាងមេចតទៅទៀត ទៅ
 ដល់ខ្លួនហើយគេនិយាយទឹកខ្ពស់ពេញទៅ ហើយបានគេសួរទៅទៀត ។ ប៉ុន្តែមិនដឹងជាគេសួរ ។
 គេឆ្លើយយ៉ាងមេចទេ អ្នកទីលេខបញ្ជាក់បញ្ជាក់នោះ មិនដឹងជាគេសួរយ៉ាងមេចទេ ស្រាប់តែប្រ
 កាច់ប្រកិន ក្អកចង្កេះ ហើយក៏បញ្ជាក់ឆ្លើយប្រែទៅ ។ បានគេសួរតទៅទៀត យកអ្នកទោលឆ្លើយ
 ទៅសួរទៀត អីពីរបៀងហេតុមិត្តខ្លះគ្នាទៅធ្វើនិរសារ ចាប់ផ្តើមយក យកអាចម៍ចាំបាច់យកមកដាក់
 ប្រឡាក់ខ្លោះហើយ យកនិរសារមកសួរ ឲ្យបានប្រែប្រួលនិរសារឆ្លើយថា មិត្តឯងមានបានដឹងអីទេ វាថា
 ឲ្យដឹងនិរសារអត់បានដឹងអីទេ ចុះគេយកមិត្តឯងទៅសួរអី ? សួរអីពីរបៀងថា ក្រៅពីព្រលឹងខ្ញុំដែលដូនទៅ
 ដូនមេចឆ្លើយទៅណាខ្លះ ? ឆ្លើយអី ? ទៅកន្លែងណាខ្លះ ? ហើយអ្នកដែលបានដូនទៅឆ្លើយថា ឲ្យបាន
 ដូនទៅមែន ប៉ុន្តែអត់បានចូល អត់ដឹងគេនិយាយអីពីរបៀងអី ការអីទេ មិត្តនោះក៏ចេះតែនិយាយតែ
 ម្តង បានគេធ្វើទៅស្រោច លោតឆាកលោតទ្រូង លោតឆាកលើដើមឫស្សីគ្នាឆ្លើយ ។ ដល់ថ្ងៃមួយ
 គ្នាឃើញដាក់ដាក់ប្រាប់ទៅ នៅដាច់ខ្លោះជាមួយឆ្លើយ ដាក់នៅឆ្លើយកន្លែងទៅ បានឲ្យប្រាប់ទៅ
 អ្នកយាយថា "បង" មិត្តម្នាក់នេះប្រាប់ហើយ ។ ព្រោះឲ្យចេះតែគោះមិត្តនោះមើលទៅពាក់ដូច
 ជាអត់ដឹងខ្លួនទេ ។ ប្រែប្រួលកន្លះយ៉ាងក្រោយមកគេអូសខ្មោចមិត្តនោះចេញទៅ ។ ឲ្យក៏នឹកឃើញ
 ម្នាក់ មនុស្សប្រើដីប្រាប់ដោយទេសនា គឺដោយគេធ្វើទៅស្រោច គ្រាន់តែដូនគេទៅក៏ប្រាប់ដី
 ពួកអ្នកទោលដែលនៅសល់ប៉ុន្មាននាក់នេះ គឺមានធ្វើទៅស្រោច គឺមេដា ស.ម ក្តី បិច គឺមានអាចម៍
 ខ្មៅវាវាយគាត់មួយដំបូងពាក់ដាក់កំណត់ ។ ហើយ ស.ម បិច មេដា គឺពួកវាវាយបែកខ្លួននេះ ស.ម
 រូបនេះទទួលទៅស្រោចម្តងជាងគេ ។ វាទទួលទៅស្រោចម្តងជាងគេ ពីព្រោះមិត្តនេះខ្លួនក្រឡិក
 ក្រឡិក កុំតែបានមិត្តណាមិត្តបានទេ កុំអីមេដាមេដាប្រាប់ទៅហើយ ។ ព្រោះអាចម៍វាស្រោច
 បានថា លោ អាចម៍គិតធ្វើមេច ? បានអ្នកទាំងពីរឆ្លើយថា ទុកគាត់ទៅព្រោះគាត់ចេះគួរគ្រាន់
 បើ ។ ទើបអាចម៍វាថា មើលទៅដោះអាចម៍ចុះមក ។ មួយសន្ទុះពួកវាក៏យកអាចម៍មកប្រគល់
 ចុះ ហើយមេដាទទួលសារភាពថាខ្ញុំខ្ញុំហើយ ពុំ ខ្ញុំខ្ញុំគោរពអង្គការវិន័យគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងអស់ ។
 តែ ស.ម លោត បានមិនដែលបានទទួលទៅស្រោច ។ ចំណែកឲ្យគ្រូទទួលទៅស្រោចម្តង ដឹងគ្នា
 ឯង ៥០ ៦០ វិញ ។ នេះគឺពួកក្រុមជាងគ្នាឆ្លើយឯង ។ ពួកជាងគ្នាក៏ដូចជាអ្នកមាត់ គឺ
 ពួកវាបានប្រើមេដា តែពួកវាចេះតែយកចេញពួកវាទៅ ។ ចំណែកណាមកគួរក៏បានប្រើមេដា គឺ
 ពួកវាយកចេញទៅ គឺ មិនដឹងជាទៅណាទេ ។ ដល់ពេលសឹកពួកជាងគួរ ឬ ជាងចម្លាក់គឺគេឲ្យ
 សឹករកទៅក្នុងទីកន្លែងគេនោះទៅ ។ ចំណែកគឺនៅសឹករកក្នុងទោងម៉ាស៊ីនកន្លែងសព្វថ្ងៃនេះឯង ។
 ចំណែកឲ្យ ពុំ ឡើងទៅសឹករកនៅជាន់ខាងលើនេះទៅ ។ ដល់ពេលព្រឹកឡើងបានគេឲ្យចុះទៅ
 ធ្វើការឡើង ពុំ ខ្លួន រហូតដល់ទៅថ្ងៃនេះដោះ ។ ដល់ថ្ងៃនេះដោះ គឺវាប្រមូលអ្នកទោលដែល

